

LUẬN A TỶ ĐÀM TỶ BÀ SA

QUYỂN 60

Chương 3: **KIẾN ĐỘ TRÍ**

Phẩm 4: **TƯƠNG ỨNG**, Phần 4

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ thì có thành tựu ở vị lai phải chăng?

Đáp: Đúng vậy! Vì sao? Vì nếu thành tựu ở quá khứ thì sẽ thành tựu ở vị lai.

Hỏi: Vào lúc nào thì thành tựu tha tâm trí quá khứ, vị lai?

Đáp: Vào lúc người sinh ở cõi Dục, lìa dục cõi Dục và người sinh cõi Sắc. Nếu người Hữu học ở cõi Dục, cõi Sắc đã khởi diệt tha tâm trí vô lậu, qua đời sinh cõi Vô sắc, chưa được quả A-la-hán.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí vị lai, thì có thành tựu ở quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu, như thời gian đã nói ở trước. Nếu chưa diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu. Sinh cõi Dục, cõi Sắc thì không có việc ấy. Nếu ở cõi Dục, cõi Sắc, đã khởi diệt tha tâm trí, khi qua đời sinh cõi Vô sắc, ở cõi ấy sẽ được quả A-la-hán: Vào lúc này, không khởi diệt tha tâm trí. Khởi diệt trước, nghĩa là vì được quả nên mất. Nếu bậc Thánh ở cõi Dục, cõi Sắc thì sẽ không khởi diệt tha tâm trí vô lậu. Khi qua đời, sẽ sinh cõi Vô sắc: nghĩa là chỉ thành tựu tha tâm trí vị lai chứ chẳng phải quá khứ.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ, thì có thành tựu hiện tại phải chăng?

Đáp: Nếu hiện ở trước. Thế nào là hiện ở trước? Nếu không khởi trí khác, không khởi nhãn, hoặc chẳng phải vô tâm, mới là hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí hiện tại thì có thành tựu quá khứ phải chăng?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại?

Đáp: Lúc sinh cõi Dục, cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí ở vị lai thì có thành tựu hiện tại phải chăng?

Đáp: Nếu hiện ở trước.

Hiện ở trước là sao? Đáp: Nếu không khởi trí khác và nhãn, nếu chẳng phải vô tâm, mới là hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí vị lai, hiện tại?

Đáp: Lúc sinh cõi Dục, cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí hiện tại thì có thành tựu ở vị lai phải chăng?

Đáp: Đúng vậy! Vì sao? Vì Nếu đã thành tựu ở hiện tại, thì sẽ thành tựu ở vị lai.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ thì có thành tựu vị lai, hiện tại phải chăng?

Đáp: Vị lai thì thành tựu. Hiện tại, nếu hiện ở trước.

Thế nào là hiện ở trước? Như trước đã nói.

Hỏi: Lúc nào thì thành tựu tha tâm trí của ba đời?

Đáp: Lúc sinh cõi Dục, cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí vị lai, hiện tại, thì có thành tựu quá khứ phải chăng?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí ba đời?

Đáp: Như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí vị lai thì có thành tựu quá khứ, hiện tại hay chăng?

Đáp: Hoặc thành tựu tha tâm trí vị lai, chẳng phải quá khứ, hiện tại cùng thành tựu quá khứ, chẳng phải hiện tại và thành tựu quá khứ, hiện tại.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí vị lai, chẳng phải quá khứ, hiện tại?

Đáp: Sinh ở cõi Dục, cõi Sắc thì không có việc này. Nếu người Hữu học ở trong cõi Dục, cõi Sắc không khởi diệt tha tâm trí vô lậu, sau khi chết sinh lên cõi Vô sắc, là người chưa được quả A-la-hán. Nếu người Hữu học nào đã khởi diệt tha tâm trí, khi qua đời sẽ sinh cõi Vô sắc, được quả A-la-hán, lúc này chỉ thành tựu vị lai và quá khứ, chẳng phải hiện tại. Nghĩa là sinh cõi Dục, lia ái cõi Dục, không khởi tha tâm trí hiện ở trước. Sinh cõi Sắc, không khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu

người Hữu học đã khởi diệt tha tâm trí vô lậu, khi qua đời sinh cõi Vô sắc, chưa được quả A-la-hán và quá khứ hiện tại: nghĩa là sinh cõi Dục, cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ, tha tâm trí hiện tại thì có thành tựu ở vị lai phải không?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí ba đời?

Đáp: Thời gian như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí hiện tại thì có thành tựu quá khứ, vị lai phải chăng?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí ba đời?

Đáp: Thời gian như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ, vị lai, thì có thành tựu hiện tại phải chăng?

Đáp: Nếu hiện ở trước.

Hiện ở trước là thế nào? Đáp: Như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu đẳng trí quá khứ thì có thành tựu vị lai phải chăng?

Đáp: Đúng thế. Vì sao? Vì tất cả chúng sinh đều thành tựu đẳng trí quá khứ, vị lai.

Hỏi: thành tựu đẳng trí vị lai thì có thành tựu ở quá khứ phải chăng?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Nếu thành tựu đẳng trí quá khứ thì có thành tựu hiện tại hay chăng?

Đáp: Nếu hiện ở trước.

Thế nào là hiện ở trước? Đáp: Nếu không khởi trí vô lậu, không khởi nhãn, nếu chẳng phải vô tâm, thì hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu đẳng trí hiện tại, thì có thành tựu quá khứ phải chăng?

Đáp: Đúng thế! Ngoài ra, nói rộng như kinh này.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ thì có thành tựu tử trí quá khứ hay chăng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí, tử trí quá khứ?

Đáp: Lúc được chánh quyết định. Khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế. Khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt Đế. Khoảnh khắc ba tâm khi

kiến đạo đế, được quả Tu-đà-hoàn. Lúc đã khởi diệt pháp trí, tử trí, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo pháp bất động. Lúc pháp trí, tử trí đã khởi diệt, nếu không diệt, hoặc diệt rồi mất thì không thành tựu.

Hỏi: Thời gian nào thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu Tử trí?

Đáp: Thời gian được quả Tu-đà-hoàn, quả A-la-hán. Thời giải thoát chuyển căn, tạo pháp bất động thì không có việc này. Vì sao? Vì lúc ấy trước đã có tử trí.

Hỏi: Lúc nào thì thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu Tử trí quá khứ?

Đáp: Lúc được chánh quyết định. Khoảnh khắc hai tâm lúc kiến khổ đế, khi được quả Tư-đà-hàm. Lúc đã khởi diệt pháp trí, chẳng phải tử trí. Trước đã khởi diệt: Nghĩa là vì được quả nên mất. Khi được quả A-na-hàm, Tín giải thoát chuyển căn tạo ra Kiến đạo cũng giống như thế.

Hỏi: Nếu thành tựu tử trí quá khứ thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay chăng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tử trí quá khứ không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Vì sao? Vì trong kiến đạo, trước được pháp trí. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt tử trí, không khởi diệt pháp trí. Trước đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả nên mất, cho đến Thời giải thoát chuyển căn tạo pháp bất động.

Lúc đã khởi diệt tử trí, không khởi diệt pháp trí. Trước đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả, chuyển căn nên mất.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ thì có thành tựu tử trí vị lai?

Đáp: Nếu đã được.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, cũng thành tựu tử trí vị lai?

Đáp: Khi đã được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm lúc kiến khổ đế. Khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế. Khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt đế. Khoảnh khắc ba tâm khi kiến đạo Đế và khi được quả Tu-đà-hoàn. Đã khởi diệt pháp trí, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí.

Hỏi: Nếu thành tựu tử trí vị lai, thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu Tỷ trí vị lai, cũng thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Thời gian như trước đã nói. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thì thành tựu tỷ trí vị lai, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Về kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, cho đến Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động, sẽ không khởi diệt pháp trí nữa.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ thì có thành tựu tỷ trí hiện tại hay chăng?

Đáp: Nếu thành tựu hiện ra trước.

Hiện ra trước là sao? Đáp: Nếu không khởi trí khác, không khởi nhãn, hoặc chẳng phải vô tâm mới hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, cũng thành tựu tỷ trí hiện tại?

Đáp: Thời gian được chánh quyết định. Khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế. Khoảnh khắc một tâm khi kiến tập đế. Khoảnh khắc một tâm khi kiến diệt đế và khi được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt pháp trí, khởi tỷ trí hiện ở trước, cho đến Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động, là đã khởi diệt pháp trí, khởi tỷ trí hiện ra trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tỷ trí hiện tại thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay chăng?

Đáp: Nếu diệt không mất thì thành tựu. Như thời gian trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tỷ trí hiện tại, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, chưa khởi diệt pháp trí. Lúc trước đó đã khởi diệt pháp trí, nghĩa là vì được quả nên mất, khởi Tỷ trí hiện ở trước, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, chưa khởi diệt pháp trí. Trước đó đã khởi diệt pháp trí, nghĩa là vì được quả, chuyển căn nên mất, là khởi Tỷ trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu tỷ trí quá khứ, hiện tại phải chăng?

Đáp: Hoặc thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu Tỷ trí quá khứ, hiện tại và thành tựu quá khứ chứ chẳng phải hiện tại, cùng thành tựu hiện tại, chẳng phải quá khứ, và thành tựu quá khứ hiện tại.

Đã thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải thành tựu tỳ trí quá khứ, hiện tại, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, chưa khởi diệt tỳ trí, không khởi tỳ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu Tỳ trí quá khứ, hiện tại?

Đáp: Lúc đã được quả Tu-đà-hoàn, quả A-la-hán, Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động thì không có việc này. Được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế. Được quả Tư-đà- hàm, quả A-na-hàm, khi Tín giải thoát chuyển căn tạo ra Kiến đáo. Khi khởi diệt pháp trí, chưa khởi diệt tỳ trí. Trước đã khởi diệt, nghĩa là vì đã được quả, chuyển căn nên xả, không khởi tỳ trí hiện ở trước, và quá khứ chẳng phải hiện tại, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, tỳ trí, không khởi tỳ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí, tỳ trí quá khứ, không thành tựu tỳ trí hiện tại?

Đáp: Như trước đã nói. Và hiện tại chẳng phải quá khứ, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, khởi Tỳ trí hiện ở trước. Nếu chưa diệt, hoặc diệt rồi liền mất.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, tỳ trí hiện tại, chẳng phải tỳ trí quá khứ?

Đáp: Như trước đã nói. Và quá khứ, hiện tại, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, tỳ trí, đang khởi tỳ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và tỳ trí quá khứ, hiện tại?

Đáp: Lúc được chánh quyết định. Khoảnh khắc một tâm khi kiến tập đế. Khoảnh khắc một tâm khi kiến diệt đế. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt pháp trí, tỳ trí, khởi Tỳ trí hiện ở trước, cho đến Thời giải thoát chuyển căn tạo pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí, tỳ trí, khởi Tỳ trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tỳ trí quá khứ, hiện tại thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay chẳng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tỳ trí quá khứ, hiện tại thì có thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Như trước đã nói. Nếu không diệt, hoặc diệt tức mất, thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu Tỳ trí quá khứ, hiện tại, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt Tỷ trí, khởi Tỷ trí hiện ở trước, chưa khởi diệt pháp trí. Trước đã khởi diệt, vì được quả nên mất, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động cũng nói giống như thế.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ thì có thành tựu Tỷ trí hiện tại, vị lai phải chăng?

Đáp: Hoặc thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu Tỷ trí hiện tại, vị lai, thành tựu vị lai chẳng phải hiện tại và hiện tại, vị lai.

Thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải tỷ trí hiện tại vị lai, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí không mất, chưa được tỷ trí.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải Tỷ trí hiện tại, vị lai?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế và vị lai chẳng phải hiện tại, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí không mất, được Tỷ trí không khởi hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và Tỷ trí vị lai, chẳng phải hiện tại?

Đáp: Như trước đã nói. Và hiện tại vị lai, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí không mất, khởi Tỷ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, cũng thành tựu Tỷ trí, vị lai hiện tại?

Đáp: lúc được chánh quyết định. Khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế, khoảnh khắc một tâm khi kiến diệt đế, khoảnh khắc một tâm khi kiến diệt đế, lúc được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt pháp trí, khởi Tỷ trí hiện ở trước, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, cũng giống như thế.

Hỏi: Nếu thành tựu Tỷ trí vị lai, hiện tại, thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu Tỷ trí vị lai, hiện tại, thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay chăng?

Đáp: Như trước đã nói. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu Tỷ trí hiện tại vị lai, mà không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo pháp bất động, khi chưa khởi diệt pháp trí, trước đã khởi diệt, nghĩa là được quả, chuyển căn nên

mất, khởi Tỷ trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu Tỷ trí quá khứ, vị lai hay chăng?

Đáp: Hoặc đã thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải Tỷ trí quá khứ, vị lai và vị lai chẳng phải quá khứ và quá khứ, vị lai. Thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải Tỷ trí quá khứ, vị lai, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí không mất, chưa được Tỷ trí.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải Tỷ trí quá khứ, vị lai?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế và vị lai chẳng phải quá khứ, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí không mất, được Tỷ trí chưa diệt, nếu diệt liền mất.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và Tỷ trí vị lai, chẳng phải quá khứ?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế, lúc được quả Tu-đà-hoàn, quả A-la-hán, Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, thì không có việc này. Vì sao? Vì Tỷ trí đã được ở trước, nên được quả Tư-đà-hàm, A-na-hàm, lúc Tín giải thoát chuyển căn, tạo ra Kiến đáo. Đã khởi diệt pháp trí, chưa khởi diệt Tỷ trí. Khởi diệt trước, nghĩa là được quả, chuyển căn nên mất và Tỷ trí quá khứ, vị lai, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, tỷ trí sẽ không mất.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và Tỷ trí quá khứ, vị lai?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế, khoảnh khắc bốn tâm lúc kiến diệt đế, khoảnh khắc ba tâm khi kiến đế, được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt pháp trí, tỷ trí, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động và lúc đã khởi diệt pháp trí, tỷ trí.

Hỏi: Nếu thành tựu Tỷ trí quá khứ, vị lai, thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay không?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu. Lúc như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu Tỷ trí quá khứ, vị lai, không thành tựu pháp trí quá khứ hay không?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Vì sao? Vì pháp trí đã được ở trước, nên được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt Tỷ trí, chưa khởi diệt pháp trí. Trước đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả nên mất, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động cũng giống như thế.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu Tỷ trí quá khứ, vị lai, hiện tại hay không?

Đáp: Trong đây có năm trường hợp.

Có phải thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải Tỷ trí quá khứ, vị lai, hiện tại hay không?

Đáp: Như trước đã nói.

Và vị lai chẳng phải quá khứ, hiện tại?

Đáp: Như trước đã nói.

Và quá khứ vị lai, chẳng phải hiện tại?

Đáp: Như trước đã nói.

Và vị lai, hiện tại chẳng phải quá khứ?

Đáp: Như trước đã nói.

Và quá khứ, vị lai, hiện tại?

Nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, tỷ trí, khởi Tỷ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, cũng thành tựu Tỷ trí ba đời?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, trong khoảnh khắc một tâm khi kiến tập đế, khoảnh khắc một tâm khi kiến diệt đế, lúc được quả Tu-đà-hoàn, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí, tỷ trí, khởi Tỷ trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu Tỷ trí quá khứ, vị lai, hiện tại, thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay không?

Đáp: Như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu tha tâm trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu quá khứ.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí, tha tâm trí quá khứ?

Đáp: Lúc người lìa ái dục, được chánh quyết định, trong khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt đế, khoảnh khắc ba tâm khi kiến đạo đế, lúc được quả A-na-hàm, A-la-hán. Khi người lìa ái dục, Tín giải thoát chuyển căn tạo ra Kiến đáo, Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động. Lúc đã khởi diệt pháp trí, tha tâm trí. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ chẳng phải tha tâm trí?

Đáp: Khi người chưa lìa ái dục được chánh quyết định, trong khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ đế, trong khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt đế, khoảnh khắc ba tâm

khi kiến đạo đế, lúc được quả Tu-đà-hoàn, quả Tư-đà-hàm, khi người chưa lìa ái dục, Tín giải thoát chuyển căn tạo ra Kiến đạo và lúc đã khởi diệt pháp trí.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ, thì có thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì sẽ thành tựu. Lúc như trước đã nói. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí quá khứ, chẳng phải pháp trí?

Đáp: Thời điểm người đã lìa ái dục được chánh quyết định, trong khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ đế. Lúc được quả A-na-hàm, quả A-la-hán, lúc chưa khởi diệt pháp trí. Nếu khởi diệt, nghĩa là vì được quả nên mất khi lìa ái dục, Tín giải thoát chuyển căn tạo ra Kiến đạo, là lúc Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, khi chưa khởi diệt pháp trí.

Nếu khởi diệt, nghĩa là vì chuyển căn nên mất. Nếu người ở cõi Dục, không khởi diệt pháp trí, qua đời sinh lên cõi Sắc. Nếu người ở cõi Dục, cõi Sắc đã khởi diệt tha tâm trí vô lậu, không khởi diệt pháp trí, sau khi qua đời sinh lên cõi Vô sắc. Người chưa được quả A-la-hán, sinh cõi Dục, phạm phu lìa ái dục, phạm phu sinh cõi Sắc.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu tha tâm trí vị lai hay chăng?

Đáp: Nếu đã được rồi không mất thì thành tựu.

Thế nào là được rồi không mất? Đáp: Nếu đã lìa ái dục, và không lui sụt đối với lìa dục kia.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ thì có thành tựu tha tâm trí vị lai?

Đáp: Như thời gian đã nói ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí vị lai, thì có thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu. Về thời gian, như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí vị lai, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Lúc người đã lìa ái dục được chánh quyết định, trong khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ đế, lúc được quả A-na-hàm, được quả A-la-hán, lúc chưa khởi diệt pháp trí. Nếu khởi diệt, nghĩa là vì được quả nên mất. Khi lìa ái dục, Tín giải thoát chuyển căn tạo ra Kiến đạo, Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động. Lúc chưa khởi diệt pháp

trí, nếu giả khởi diệt, nghĩa là vì chuyển căn nên mất. Nếu người ở cõi Dục chưa khởi diệt pháp trí, khi qua đời sẽ sinh cõi Sắc, cõi Vô sắc. Nếu khởi diệt, tức là ở cõi Sắc, cõi Vô sắc kia, được quả A-la-hán, phàm phu sinh cõi Dục là dục, phàm phu sinh cõi Sắc.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu tha tâm trí hiện tại phải không?

Đáp: Nếu hiện ở trước.

Thế nào là hiện ở trước? Nếu không khởi trí khác, không khởi nhãn, nếu chẳng phải vô tâm mới là hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ cũng thành tựu tha tâm trí hiện tại?

Đáp: Lúc được quả A-na-hàm, cho đến Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động. Lúc đã khởi diệt pháp trí, khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu người ở cõi Dục khởi diệt pháp trí, khi qua đời sinh lên cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí hiện tại, thì cũng thành tựu pháp trí quá khứ hay chăng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu. Lúc như trước đã nói. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí hiện tại, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Khi được quả A-na-hàm, cho đến Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động, lúc chưa khởi diệt pháp trí, nếu khởi diệt, nghĩa là vì được quả, chuyển căn nên mất, khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu ở cõi Dục, không khởi diệt pháp trí, khi chết sinh lên cõi Sắc, lúc khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu khởi diệt, nghĩa là đối với quả A-la-hán đã được, khởi tha tâm trí hiện ở trước, phàm phu sinh cõi Dục, cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại phải chăng?

Đáp: Thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại và quá khứ chẳng phải hiện tại và quá khứ, hiện tại.

Thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải tha tâm trí quá khứ, hiện tại, nghĩa là nếu đã khởi diệt pháp trí thì không khởi diệt tha tâm trí. Nếu khởi diệt liền mất, không khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại?

Đáp: Như trước đã nói: Khi chưa lìa ái dục và quá khứ chẳng phải

hiện ở trước, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, tha tâm trí không mất, không khởi tha tâm trí hiện ở trước, như trước đã nói. Điều khác là nói không khởi tha tâm trí hiện ở trước và quá khứ, hiện tại, nghĩa là: Đã khởi diệt pháp trí, tha tâm trí không mất, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ cũng thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả A-na-hàm, khi đã khởi diệt pháp trí, đã khởi tha tâm trí hiện ở trước, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động. Đã khởi diệt pháp trí, khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu ở cõi Dục, đã khởi diệt pháp trí, khi chết sinh lên cõi Sắc, chưa được quả A-la-hán, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại, thì có thành tựu pháp trí quá khứ phải không?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì sẽ thành tựu. Về thời gian như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại, chẳng phải pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả A-na-hàm, chưa khởi diệt pháp trí, lúc khởi tha tâm trí hiện ở trước, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động. Lúc chưa khởi diệt pháp trí, khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu người ở cõi Dục, không khởi diệt pháp trí, sau khi chết sinh lên cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu khởi diệt, nghĩa là sinh cõi Sắc, được quả A-la-hán khởi tha tâm trí hiện ở trước. Phạm phu sinh cõi Dục, cõi Sắc, khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì cũng thành tựu tha tâm trí hiện tại, vị lai phải chăng?

Đáp: Trong đây có ba trường hợp:

Thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu tha tâm trí hiện tại, vị lai? Đáp: Như trước đã nói.

Và vị lai, chẳng phải hiện tại, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí không mất, được tha tâm trí, không khởi hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và tha tâm trí vị lai, chẳng phải hiện tại?

Đáp: Lúc người lìa ái dục được chánh quyết định, trong khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt đế, khoảnh khắc ba tâm khi kiến đạo đế. Lúc được quả A-na-hàm, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo

ra pháp bất động. Đã khởi diệt pháp trí, không khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu khởi diệt pháp trí đối với cõi Dục, sau khi chết sinh lên cõi Sắc, chưa được quả A-la-hán, không khởi tha tâm trí hiện ở trước. Nếu sinh cõi Vô sắc, chưa được quả A-la-hán và vị lai, hiện tại, đã khởi diệt pháp trí không mất, sẽ khởi tha tâm trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và tha tâm trí hiện tại, vị lai?

Đáp: Như trước đã nói, đó là: Thời điểm thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí hiện tại vị lai, thì có thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì sẽ thành tựu. Lúc như đã nói ở trước. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu, như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu tha tâm trí quá khứ, vị lai phải chăng?

Đáp: Trong đây có ba trường hợp:

Thành tựu pháp trí quá khứ, chẳng phải tha tâm trí quá khứ, vị lai?

Đáp: Như trước đã nói.

Và vị lai chẳng phải quá khứ, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, tha tâm trí chưa khởi diệt, hoặc diệt rồi liền mất.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và tha tâm trí vị lai?

Đáp: Sinh cõi Dục, cõi Sắc không có việc này. Nếu ở cõi Dục, cõi Sắc đã khởi diệt pháp trí, không khởi diệt tha tâm trí vô lậu, sau khi chết sinh lên cõi Vô sắc, chưa được quả A-la-hán.

Và tha tâm trí quá khứ, vị lai?

Đáp: Như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ, vị lai, thì có thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu tha tâm trí quá khứ, vị lai, hiện tại phải chăng?

Đáp: Ở đây có bốn trường hợp, tùy tướng mà nói:

Hỏi: Nếu thành tựu tha tâm trí quá khứ, hiện tại, vị lai, thì có thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì sẽ thành tựu. Lúc nào như trước đã nói.

Nếu không diệt, hoặc giả đã diệt rồi liền mất thì không thành tựu, như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu đẳng trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Những lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu đẳng trí?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc hai tâm lúc kiến khổ đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt đế, khoảnh khắc ba tâm khi kiến đạo đế. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí.

Hỏi: Nếu thành tựu đẳng trí quá khứ, cũng thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì sẽ thành tựu. Lúc như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu đẳng trí quá khứ, không thành tựu pháp trí quá khứ phải không?

Đáp: Tất cả người phạm phu cùng được chánh quyết định, khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ Đế, được quả Tu-đà-hoàn, cho đến Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động, chưa khởi diệt pháp trí. Nếu khởi diệt, nghĩa là vì được quả, chuyển căn nên mất.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu đẳng trí vị lai phải chăng?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Những lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và đẳng trí vị lai?

Đáp: Như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu đẳng trí vị lai, cũng thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu đã diệt không mất thì thành tựu, như trước đã nói. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất, thì không thành tựu, cũng như trước đã nói.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu đẳng trí hiện tại phải chăng?

Đáp: Nếu hiện ở trước.

Thế nào là hiện ở trước? Đáp: Nếu không khởi trí vô lậu, không khởi nhãn, nếu chẳng phải vô tâm, mới hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và đẳng trí hiện tại?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà- hoàn, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí, khởi đẳng trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu đẳng trí hiện tại, cũng thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu. Lúc như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu đẳng trí hiện tại, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà- hoàn, lúc chưa khởi diệt pháp trí. Trước đó đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả, nên mất. Lúc khởi đẳng trí hiện ở trước, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, lúc chưa khởi diệt pháp trí, trước đó đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả nên mất, khởi đẳng trí hiện ở trước. Ngoài ra, tùy tướng mà nói rộng, tạo ra bảy trường hợp.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu khổ trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Thành tựu pháp trí, khổ trí quá khứ vào lúc nào?

Đáp: Trong khi được chánh quyết định, khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập Đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt đế, khoảnh khắc ba tâm khi kiến đạo đế. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động. Lúc khởi diệt pháp trí. Nếu thành tựu đẳng trí quá khứ thì có thành tựu pháp trí quá khứ hay không?

Đáp: Nếu diệt rồi không mất thì thành tựu, thời gian như trước đã nói. Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu đẳng trí quá khứ, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này, lúc được quả Tu-đà- hoàn, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí của tập, diệt, đạo, chưa khởi diệt khổ trí, lúc trước đó đã khởi diệt, nghĩa là vì đã được quả, chuyển căn nên mất.

Hỏi: Nếu thành tựu khổ trí quá khứ thì có thành tựu pháp trí quá khứ phải không?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí, khổ trí quá khứ?

Đáp: Như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì

không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu khổ trí quá khứ, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà- hoàn, cho đến lúc Thời giải thoát chuyển căn tạo ra pháp bất động, khi đã khởi diệt khổ tử trí, chưa khởi diệt pháp trí. Nếu khởi diệt, nghĩa là vì được quả, chuyển căn nên mất.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu khổ trí vị lai phải chăng?

Đáp: Đúng vậy!

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, cũng thành tựu khổ trí vị lai?

Đáp: Khi được chánh quyết định, khoảnh khắc hai tâm khi kiến khổ đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập Đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt Đế, khoảnh khắc ba tâm khi kiến đạo đế. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, cho đến Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, lúc đã khởi diệt pháp trí.

Hỏi: Nếu thành tựu khổ trí vị lai, thì cũng thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu khổ trí vị lai, cũng thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Lúc như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu khổ trí vị lai, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ Đế, khi được quả Tu-đà-hoàn, chưa khởi diệt pháp trí. Trước đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả nên mất, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động. Khi chưa khởi diệt pháp trí, trước đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả, chuyển căn nên mất.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu khổ trí hiện tại phải chăng?

Đáp: Nếu hiện ở trước.

Hiện ở trước là sao? Đáp: Nếu không khởi trí khác, không khởi nhãn, nếu chẳng phải vô tâm, mới là hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, cũng thành tựu khổ trí hiện tại?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế, khi được quả Tu-đà-hoàn, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, lúc đã khởi diệt pháp trí, khởi khổ trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu khổ trí hiện tại, thì cũng thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì thành tựu. Về thời gian, như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thì thành tựu khổ trí hiện tại, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế, được quả Tu-đà-hoàn, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, lúc chưa khởi diệt pháp trí. Trước đó đã khởi diệt, nghĩa là vì đã được quả, chuyển căn nên mất, lúc khởi khổ trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu khổ trí quá khứ, hiện tại phải không?

Đáp: Trong đây có bốn trường hợp:

Thành tựu pháp trí quá khứ, không thành tựu khổ trí quá khứ, hiện tại, nghĩa là: Nếu đã khởi diệt pháp trí không mất thì thành tựu, chưa khởi diệt khổ trí, nếu khởi diệt rồi liền mất, không khởi khổ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ, mà không thành tựu khổ trí quá khứ, hiện tại?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà-hoàn, đã khởi diệt pháp trí, chưa khởi diệt khổ trí, hoặc giả đã khởi diệt, nghĩa là vì đã được quả nên mất, không khởi khổ trí hiện ở trước, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí, chưa khởi diệt khổ trí. Nếu khởi diệt, nghĩa là vì đã được quả, chuyển căn nên mất. Không khởi khổ trí hiện ở trước và quá khứ chẳng phải hiện tại, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, khổ trí, không khởi Khổ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí, khổ trí quá khứ, mà không thành tựu khổ trí hiện tại?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến tập đế, khoảnh khắc bốn tâm khi kiến diệt đế, khoảnh khắc ba tâm khi kiến đạo đế. Lúc được quả Tu-đà-

hoàn, đã khởi diệt pháp trí, khổ trí, không khởi khổ trí hiện ở trước, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt pháp trí, khổ trí, không khởi khổ trí hiện ở trước. Và hiện ở trước, chẳng phải quá khứ, nghĩa là nếu đã khởi diệt pháp trí không mất, chưa khởi diệt khổ trí, Nếu khởi diệt rồi liền mất, khởi khổ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và khổ trí hiện tại, chẳng phải quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc đã được quả Tu-đà- hoàn, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, đã khởi diệt Pháp trí, chưa khởi diệt khổ trí. Trước đã khởi diệt, nghĩa là vì đã được quả, chuyển căn nên mất. Khởi Khổ trí hiện ở trước và quá khứ hiện tại, nghĩa là đã khởi diệt pháp trí, khổ trí, khởi khổ trí hiện ở trước.

Hỏi: Lúc nào thành tựu pháp trí quá khứ và khổ trí quá khứ, hiện tại?

Đáp: Lúc được chánh quyết định, khoảnh khắc một tâm khi kiến khổ đế, lúc được quả Tu-đà-hoàn, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động. Lúc khởi diệt pháp trí, khổ trí, khởi khổ trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu khổ trí quá khứ, hiện tại, thì có thành tựu pháp trí quá khứ phải chăng?

Đáp: Nếu đã diệt rồi không mất thì sẽ thành tựu. Về thời gian như trước đã nói: Nếu không diệt, hoặc giả đã diệt rồi liền mất thì không thành tựu.

Hỏi: Lúc nào thành tựu khổ trí quá khứ, hiện tại, không thành tựu pháp trí quá khứ?

Đáp: Trong kiến đạo không có việc này. Lúc được quả Tu-đà- hoàn, cho đến khi Thời giải thoát chuyển căn, tạo ra pháp bất động, lúc đã khởi diệt khổ, tử trí, chưa khởi diệt pháp trí. Trước đó đã khởi diệt, nghĩa là vì được quả, chuyển căn nên mất, lúc khởi khổ tử trí hiện ở trước.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ thì có thành tựu khổ trí hiện tại vị lai phải chăng?

Đáp: Vị lai thì sẽ thành tựu, hiện tại nếu hiện ở trước. Ngoài ra, tùy tướng mà nói.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu khổ trí quá khứ, vị lai phải chăng?

Đáp: Vị lai thì thành tựu. Quá khứ nếu diệt không mất thì thành

---

tự. Ngoài ra, tùy tướng mà nói.

Hỏi: Nếu thành tựu pháp trí quá khứ, thì có thành tựu khổ trí quá khứ, hiện tại, vị lai phải chăng?

Đáp: Trong đây có bốn trường hợp, tùy tướng mà nói. Như pháp trí đối với khổ trí, tạo thành bảy trường hợp. pháp trí đối với tập trí, diệt trí, đạo trí, cũng tạo ra bảy trường hợp như thế. Pháp trí quá khứ, tử trí quá khứ, tha tâm trí quá khứ, tạo thành bảy trường hợp, cho đến đạo trí tạo thành bảy trường hợp cũng giống như thế. Các trí khác, nói rộng ra đều như Kiên-độ Sử. Một hành, trải qua sáu, bảy đại, bảy hữu, nếu có khác nhau. Lời đáp cũng như trong Kiên-độ Sử.

* * * * *